

ZUID-MOORD KLIMAATSPIEGEL KLIMAATSPIEGEL

achtergrondinformatie

www.klimaatspiegel.be

INTRO

Het klimaat verandert al sinds het ontstaan van de aarde onder invloed van natuurlijke factoren. Wetenschappers zijn het er nu echter over eens dat de huidige klimaatverandering niet enkel toe te schrijven is aan natuurlijke factoren, maar dat de mens in belangrijke mate heeft bijgedragen en nog steeds bijdraagt tot de huidige extremere veranderingen in het klimaat. De belangrijkste veranderingen in het klimaat en de gevolgen hiervan (extreme droogte, overstromingen, toename aan stormen en orkanen, gebrek aan zoet water, ...) laten zich vandaag vooral voelen bij de bevolking in het Zuiden. Terwijl de belangrijkste oorzaken, op de eerste plaats de uitstoot van CO₂, vooral te vinden zijn in het Noorden. De kloof tussen Noord en Zuid wordt dus opnieuw groter. Het Zuiden houdt ons een spiegel voor: de problemen door de klimaatverandering in het Zuiden zijn een gevolg van ons gedrag. De spiegel toont ons bovendien wat ons zelf ook te wachten staat in de toekomst, als we de klimaatverandering geen halt toeroepen.

Het is hoog tijd om het tij te keren. De jongeren van vandaag hebben de toekomst in handen. Zij kunnen lessen trekken uit de fouten van de voorbije generaties en resoluut kiezen voor een ander consumptiepatroon dat minder belastend is voor de aarde en gebaseerd is op hernieuwbare en duurzame energie.

OORZAKEN

Het natuurlijk en het versterkt broeikaseffect

De aarde wordt omringd door een laag gassen, die samen de atmosfeer vormen. Zonder deze laag gassen zou het leven op aarde onmogelijk zijn. De atmosfeer zorgt ervoor dat we kunnen ademen, beschermt ons tegen schadelijke stralen van de zon, en zorgt ook voor warmte.

Dit gebeurt door het natuurlijk broeikaseffect. Zonlicht komt binnen en verwarmt de aarde, maar de aarde laat die energie niet zomaar allemaal weer ontsnappen. Sommige gassen in de atmosfeer nemen de warmtestraling tijdelijk op. De belangrijkste gassen zijn water in gasvorm (H₂O), koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), distikstofmonoxide of lachgas (N₂O) en enkele fluorhoudende gassen. Wanneer deze gassen de warmte weer laten ontsnappen, gaat deze in alle richtingen: terug naar de ruimte én een deel terug naar de aarde. Een deel van de zonne-energie blijft daardoor rond de aarde gevangen. Door de atmosfeer is er een evenwicht tussen de binnenkomende en weer uitgestraalde energie. Dit heet het natuurlijk broeikaseffect, en de gassen die ervoor zorgen heten broeikasgassen, omdat ze net als in een broeikas of serre de warmte vasthouden. De broeikasgassen vormen dus een soort deken rond de atmosfeer, waardoor een deel van de warmtestraling die de aarde afgeeft, wordt tegengehouden. Dankzij dit natuurlijk broeikaseffect bedraagt de gemiddelde temperatuur op aarde 15°C en is het mogelijk voor de mens om op aarde te leven. Zonder dit natuurlijk broeikaseffect zou de gemiddelde temperatuur op aarde -18°C zijn.

Bron: United Nations Environment Programme/GRID-Arendal, www.grida.no

Sinds het begin van de industriële revolutie (vanaf 1850) zien we een opvallende stijging van de hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer. Deze bijkomende uitstoot van broeikasgassen legt als het ware een extra deken rond de atmosfeer waardoor er een onevenwicht dreigt te ontstaan: de atmosfeer houdt steeds meer uitstraling van warmte afkomstig van het aardoppervlak tegen. De verhoogde concentratie aan broeikasgassen doet de temperatuur op aarde dus verder stijgen. We spreken niet langer over het natuurlijk broeikaseffect, maar wel over het versterkt broeikaseffect.

Deze toename van de hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer is een rechtstreeks gevolg van onze ontwikkeling en levensstijl: sterk verhoogde uitstoot van CO₂ door verbranding van aardolie, aardgas en steenkool, (fossiele energie). Andere broeikasgassen zijn methaan (CH₄) die vrijkomt bij intensieve veeteelt (runderen en andere herkauwers) en rijstteelt, en ook stikstofoxide (N₂O) afkomstig van chemische producten. De mens stoot door zijn activiteiten dus zelf heel wat extra broeikasgassen uit waardoor het natuurlijk broeikaseffect wordt versterkt.

Ons energieverbruik is dus de belangrijkste oorzaak van het versterkt broeikaseffect, maar niet de enige. Op de tweede plaats komt de wereldwijde ontbossing. Bomen, struiken en planten nemen CO₂ op om te groeien. Maar als ze verbranden, afsterven of worden gekapt, komt de opgenomen CO₂ weer vrij. Zo is ontbossing verantwoordelijk voor een vijfde van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Daarnaast dragen ook nieuwe stoffen bij tot het versterkt broeikaseffect zoals de F-stoffen, gefluoreerde koolwaterstoffen in koelkasten en airco en O₃, ozon gebruikt in de industrie en om te desinfecteren.

Door dit versterkt broeikaseffect warmt de aarde geleidelijk op. De gemiddelde temperatuur op aarde is sinds het begin van de vorige eeuw gestegen met 0,74°C (tussen 1906 en 2005). Deze temperatuurstijging zorgt voor veranderingen in het klimaat.

De 2-graden-grens

Vandaag zijn we al zeker dat een wereldwijde stijging van de gemiddelde temperatuur met 1,5°C niet tegen te houden is. De gevolgen die we hier vandaag al van merken zijn: het smelten van de gletsjers en de ijskappen, de stijging van de zeespiegel en de toename van extreme weerfenomenen zoals stormen, orkanen en overstromingen. Bestaande klimaten, typerend voor bepaalde landen of landstreken, dreigen te veranderen, alleen is het nog niet altijd voorspelbaar hoe de verandering zich zal uiten. De gemiddelde temperatuur neemt toe maar dat sluit niet uit dat het in bepaalde streken net kouder zou kunnen worden. Zeestromingen en overwegende windrichtingen kunnen namelijk van koers veranderen. In sommige periodes en op bepaalde plaatsen zal er meer en heviger neerslag vallen, net zoals dit geldt voor droogteperiodes. Verschillende wetenschappers praten dan ook over klimaatchaos, omdat de dreiging juist is dat een bepaalde evenwichtstoestand van de aarde ontwricht wordt.

Bij een temperatuurstijging van 2 graden wordt verwacht dat het aantal ernstige hittegolven toeneemt, de Groenlandse ijskap onstabiel wordt en de verzuring van de oceanen toeneemt. Wereldwijd verdwijnen gletsjers, de moessons zullen veranderen en het ecosysteem raakt verder aangetast. Zo zal bijvoorbeeld de ijsbeer kunnen uitsterven en zullen verschillende diersoorten, zoals rendieren en zoetwatervissen, aanzienlijk in aantal afnemen.

Bij een temperatuurstijging van 3 graden wordt verwacht dat bijna heel zuidelijk Afrika bedekt raakt onder stuifzanden uit de Kalahariwoestijn. De Amazone-rivier verdwijnt voor 90% en de warmegolfstroom El Niño kan permanent worden. Australië wordt zo goed als onbewoonbaar en Midden-Amerika wordt enorm droog. Daarnaast kan een nieuw soort orkanen ontstaan met hogere windsnelheden en meer neerslag.

Het grootste risico echter van een temperatuurstijging met meer dan 2°C is dat zich een extra fenomeen voordoet waardoor de toestand zeer kritiek en onzeker wordt: dan ontstaat een proces waarbij de aarde zichzelf zal beginnen opwarmen, zonder dat de mens dit nog kan stoppen. Dit noemt men “The point of no return”. De gevolgen van de klimaatverandering beginnen zich dan als het ware zelf te versterken. Om te verhinderen dat de klimaatverandering volledig ontspoot, mag de gemiddelde temperatuur op aarde dus niet meer dan 2°C stijgen. Dit is dan ook de 2-graden-grens die door wetenschappers en beleidsmakers wordt naar voor geschoven.

De grote uitdaging vandaag bestaat erin de verdere opwarming van de aarde tegen te gaan. Want hoe meer de temperatuur stijgt, hoe meer veranderingen zich in het klimaat zullen voordoen. Met alle gevolgen van dien.

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VOOR DE MENS?

De gevolgen van de klimaatverandering voor de mens zijn vandaag al enorm.

Zoet water wordt zeldzaam

De klimaatverandering manifesteert zich in de eerste plaats in de watercyclus : in sommige regio's neemt de neerslag toe in hoeveelheid en intensiteit, in andere regio's blijft het maandenlang droog. Gletsjers en ijskappen smelten. De zeespiegel stijgt. Waterreserves worden kleiner.

Onze blauwe planeet bestaat voor 70% uit water. Het gaat vooral om zout water, waarmee we niet veel kunnen aanvangen. Slechts 3% van al het water is zoet. Bovendien is daarvan slechts 0,26% onmiddellijk uit meren, rivieren en de bovenste grondlaag te halen en te gebruiken als drinkwater, voor landbouw, huishouden... De rest ligt vast als ijs en sneeuw of in diepe ondergrondse lagen.

Ijskappen en gletsjers zijn dus een belangrijke reserve opslag van zoet water. Als de ijskappen en gletsjers smelten door de klimaatverandering, en het smeltwater in zee terecht komt, vermindert de hoeveelheid zoet water op aarde en is er minder drinkbaar water voorhanden. Het ecosysteem raakt verstoord.

Door de klimaatverandering zien we bovendien dat er meer water wordt opgepompt om de periodes van droogte te overbruggen. Waterbronnen raken uitgeput. Mensen moeten dus op zoek gaan naar verder afgelegen waterbronnen en zo ontstaan bijvoorbeeld conflicten tussen verschillende dorpen over een waterbron. Ook het aantal waterconflicten tussen landen neemt toe.

De zeespiegel stijgt

De zeespiegel stijgt doordat het zeewater opwarmt en uitzet, en het smeltwater van de ijskappen en gletsjers het volume van het zeewater doet groeien.

Door de stijging van de zeespiegel zijn er eilanden en landen die dreigen overspoeld te worden door de zee. Zo zal bijvoorbeeld Bangladesh voor een vijfde overspoeld worden als de temperatuur nog met 1 of 2 graden stijgt. De zee die het land instroomt, vernielt niet alleen de huizen, maar ook de oogsten en zorgt ervoor dat de drinkbronnen vervuild raken en bepaalde ziektes meer voorkomen.

Ziektes nemen toe

Door de opwarming van de aarde, komen bepaalde ziektes meer voor. In het Zuiden stijgt het aantal watergerelateerde ziektes, zoals bijvoorbeeld diarree en luchtweginfecties, door overstromingen en het stijgen van de zeespiegel. De malariamug komt steeds vaker voor in gebieden die overstromd zijn en we zien ook dat de malariamug naar het Noorden oprukt door de gematigdere temperaturen. In Zuid-Frankrijk zijn in 2010 de eerste twee gevallen van knokkelkoorts vastgesteld, een ziekte die tot nu toe enkel voorkwam in tropische gebieden. Dit komt doordat de tijgermug die deze ziekte overdraagt, voor het eerst ook in onze streken kan overleven. Bij ons neemt ook de populatie van teken toe en daardoor ook het aantal gevallen van Lyme-ziekte, veroorzaakt door tekenbeten.

Klimaatrampen nemen toe

Door de klimaatverandering wordt het klimaat steeds extremer en neemt het aantal klimaatrampen toe, zoals overstromingen, orkanen, cyclonen, extreme droogte en extreme regenval. Volgens cijfers van het Rode Kruis is het aantal klimaatrampen de laatste jaren opvallend gestegen. In de jaren '60 van de vorige eeuw, waren er een 50-tal klimaatrampen per jaar en de laatste 10 jaar zien we dat dit er al 300 zijn per jaar. Het merendeel van deze rampen heeft plaats in het Zuiden en haalt zelden het nieuws. Het gaat om overstromingen in Afrika, cyclonen in Azië, extreme droogte in de Sahel, ...

Gevolgen voor de landbouw en de voedselvoorziening

Doordat het weer onvoorspelbaar wordt en extreme weerfenomen toenemen, mislukken meer en meer oogsten en komt in bepaalde streken de landbouw onder druk te staan. De landbouw is immers in grote mate afhankelijk van het weer. Door de onvoorspelbaarheid van het weer, weten boeren vaak niet meer wanneer ze moeten zaaien of wanneer ze moeten oogsten. Door de verandering in het klimaat kunnen bepaalde gewassen niet meer groeien in bepaalde streken. In sommige landen in Afrika kan het verlies van opbrengst zelfs oplopen tot 50% tegen 2020.

Wetenschappers voorspellen dat landbouwgebieden de neiging zullen vertonen om te verschuiven, net als de klimaatzones. In bepaalde streken bestaat het risico dat de huidige landbouwactiviteiten niet langer kunnen worden voortgezet, bijvoorbeeld in het zuiden van Europa. In andere streken zal de opwarming van de grond al vroeger op het jaar beginnen, wat dan weer gunstig is voor de landbouw, zoals in China, Rusland, Scandinavië, Canada, Japan, Chili en Argentinië.

De klimaatverandering treft niet alleen de boeren zelf, maar brengt ook de voedselvoorziening van een land in gevaar. Het aantal voedselcrisis in het Zuiden neemt toe, omdat mensen daar sterk afhankelijk zijn van de landbouw voor hun eigen voedselvoorziening en minder in staat zijn om periodes met minder oogst te overbruggen.

Klimaatvluchtelingen

Door de vele problemen die de klimaatverandering veroorzaakt, slaan mensen op de vlucht. Het aantal klimaatvluchtelingen wordt vandaag al geschat op 25 tot 50 miljoen maar zal de komende jaren nog toenemen. Het IPCC, het Intergovernmental Panel for Climate Change, voorziet 150 miljoen klimaatvluchtelingen in 2050.

Dhe, een dorp in Nepal, werd onlangs het eerste klimaatvluchtelingendorp genoemd. Het volledige dorp, 150 mensen, moest naar een lager gelegen gebied verhuizen omdat de waterbronnen opdroogden en de flora snel verdween, waardoor er voor het vee bijna niets te eten overbleef.

WAAROM ZIJN DE GEVOLGEN VANDAAG VOORAL VOELBAAR IN HET ZUIDEN?

De gevolgen laten zich hoofdzakelijk voelen in het Zuiden waar de mensen meer kwetsbaar zijn voor de klimaatverandering. Ze zijn meer afhankelijk van de landbouw voor hun voedselvoorziening en hun inkomen en worden dus zwaarder getroffen als een oogst mislukt. In het algemeen leven mensen in het Zuiden ook dicht bij de natuur en zijn ze meer afhankelijk van hun directe leefomgeving voor hun voedsel, hun drinkwater, hun inkomen, ... waardoor ze ook zwaarder getroffen worden als er een verandering plaatsgrijpt in hun directe leefomgeving. Mensen in het Zuiden hebben ook minder middelen om zich aan te passen aan de veranderingen. Ze beschikken vaak niet over de nodige financiële middelen en daarenboven ontbreekt het hen soms aan de nodige kennis en technieken om met de veranderingen om te gaan.

Mensen in het Zuiden die al in armoede leven, zien hun problemen dus nog toenemen door de klimaatverandering.

EN BIJ ONS?

Als geïndustrialiseerd land is België mee verantwoordelijk voor de klimaatverandering. Onze levenswijze, grotendeels gebaseerd op de verbranding van fossiele brandstoffen, is de belangrijkste oorzaak van de klimaatverandering. Zo stoot een Belg gemiddeld tienmaal zoveel CO₂ uit als een Afrikaner. Vandaag zijn de gevolgen in België nog maar beperkt voelbaar. De voorspellingen zijn dat het klimaat bij ons warmer wordt, maar ook natter en dat het aantal stormen zal toenemen. Er worden vandaag ook al maatregelen getroffen voor als de zeespiegel stijgt, zoals de bouw van extra dijken.

De klimaatverandering heeft al een duidelijk effect bij ons op de natuur. Het ecosysteem raakt verstoord en we zien een toename aan exotische diersoorten die de inheemse soorten verdrijven. Vogels als de kleine zilverreiger moeten plaats ruimen voor andere dieren. De tijgerspin afkomstig uit het Middellandse zeegebied, komt dan weer steeds vaker voor in onze streken. Ook in de zee ontdekken we veranderingen. Zuidelijke vissoorten zoals ansjovis en sardines worden nu ook in de Noordzee aangetroffen. Planten reageren eveneens op de klimaatverandering. Bomen en planten komen vroeger in bloei en blijven in de herfst langer groen. Planten die voorkomen in koude streken, zoals de zevenster en het valkruid, beginnen te verdwijnen en exotische planten komen steeds vaker voor.

Als de klimaatverandering zich verder voortzet, voorspelt men voor de mens onder andere sterfte en ziekte door hittestress, een toename van de ziekte van Lyme, meer en ernstigere klachten van allergische aandoeningen, meer voedselvergiftigingen en een toename van het aantal gevallen van huidkanker. Tegelijk wordt verwacht dat het aantal sterfgevallen door de winterkoude zal afnemen.

DE LINK TUSSEN NOORD EN ZUID : SPIEGELTJE, SPIEGELTJE AAN DE WAND

Het Zuiden houdt ons een spiegel voor: de problemen door de klimaatverandering in het Zuiden vandaag zijn een gevolg van ons gedrag. De spiegel toont ons ook wat de gevolgen voor ons zullen zijn in de toekomst, als we de klimaatverandering geen halt toeroepen.

Vandaag zien we al dat bepaalde gevolgen in het Zuiden ook een invloed hebben op ons leven. En deze invloed zal in de toekomst alleen maar sterker worden.

Wat zien we in de spiegel?

Doordat oogsten mislukken in het Zuiden, stijgen de prijzen van producten in het Noorden

Door de klimaatverandering is het weer onbetrouwbaar geworden. Vooral in de landbouw zorgt dit voor grote moeilijkheden. Als de oogsten mislukken, wordt het aanbod kleiner, maar de vraag naar die producten blijft hetzelfde. Wereldwijd zie je de grondstofprijzen stijgen van producten zoals katoen, graan, maïs en koffie. Het is uiteindelijk de consument die meer moet betalen, want die hogere grondstofprijzen worden aan hem doorgerekend. Klimaatverandering is natuurlijk maar één van de factoren die aan de basis liggen van deze prijsstijgingen, ook andere factoren spelen mee zoals speculaties. Toch moeten we ons de vraag stellen of door de klimaatverandering nog meer producten zullen duurder worden. En hoe we dit kunnen tegengaan.

Er zijn meer voedseltekorten in de wereld, is voedsel opsturen vanuit het Noorden een oplossing?

Het Zuiden kampt met meer voedselcrisis en daardoor neemt het aantal hongersnoden ook toe. Hulporganisaties zoals het Rode Kruis sturen voedsel op om mensen die honger lijden te helpen, maar dat is slechts een oplossing op korte termijn. Men moet nadenken hoe er kan voor gezorgd worden dat ter plaatse de voedselopbrengst verzekerd kan worden. Mogelijkheden zijn andere gewassen gaan telen, irrigatietechnieken gebruiken, voorraden aanleggen...

We worden overspoeld door oproepen na klimaatrampen

Het aantal klimaatrampen neemt toe. Het merendeel van deze rampen heeft plaats in het Zuiden. Humanitaire organisaties moeten steeds vaker hulp bieden na een klimaatramp en vragen hiervoor financiële steun aan het grote publiek. Zullen we in staat zijn en bereid om ons elke keer weer solidair te tonen en een gift te doen na een klimaatramp in het Zuiden?

Het aantal klimaatvluchtelingen neemt toe.

Sluit Europa zijn grenzen of staan we open voor migratie?

Klimaatvluchtelingen zijn mensen die op de vlucht slaan omwille van de gevolgen van de klimaatverandering. Vluchtelingen blijven in de eerste plaats in eigen regio : ze vluchten naar een buurland of naar een ander deel van het land. Slechts een klein deel van de vluchtelingen komt uiteindelijk terecht in Europa. Er wordt voorspeld dat het aantal klimaatvluchtelingen de komende jaren zal toenemen. Hoe zal Europa met een stijging van het aantal vluchtelingen omgaan? En hoe zullen we omgaan met de verhoogde kans op conflicten in regio's waar veel vluchtelingen naar toe trekken?

Er is een tekort aan zoet water. Kunnen we van zout water zoet water maken ?

Door de klimaatverandering worden de voorraden van zoet water kleiner. Gletsjers en ijskappen smelten en waterbronnen drogen uit. Aangezien 97% van het water op aarde zout is, dringt de vraag zich op of we van dat zout water zoet water kunnen maken?

Er bestaat een techniek, ontzilting, om van zout water zoet water te maken. Deze techniek wordt in het Noorden veelvuldig gebruikt in de industrie. Kunnen wij het Zuiden helpen met deze techniek? Het antwoord is “ja maar...”. De techniek bestaat, maar vraagt zelf veel energie, en is dus op haar beurt erg belastend voor het milieu. Ontzilting is op lange termijn dus geen oplossing voor het wereldwijd tekort aan zoet water. We zullen allemaal veel zuiniger moeten omspringen met water.

Kan het Noorden het Zuiden helpen om zich aan te passen aan de klimaatveranderingen?

Mensen in het Zuiden zijn vandaag al verplicht om hun gedrag aan te passen aan de veranderde omstandigheden. We spreken van adaptatie. Zo zijn er boeren die op zoek moeten gaan naar nieuwe gewassen die wel nog willen groeien in een warmer of natter klimaat. Andere boeren gaan op zoek naar nieuwe irrigatietechnieken om de extremere droogte en het tekort aan water op te vangen. In streken waar er vaak overstromingen zijn, worden huizen op palen gebouwd, of moeten dijken helpen om dorpen te beschermen tegen de opkomende zee.

In het Noorden beschikken wij over heel wat expertise en technieken die het Zuiden kan gebruiken om zich aan te passen. Wij hebben bijvoorbeeld ervaring in het bouwen van dijken. Adaptatie is vaak moeilijker voor ontwikkelingslanden door een gebrek aan financiële middelen en soms ook door een gebrek aan kennis en de juiste technologie. De geïndustrialiseerde landen moeten dan ook nadenken over welke kennis en technieken ze kunnen delen met landen in het Zuiden.

Een belangrijke kanttekening is wel dat met nieuwe technologie en technieken alleen we niet in staat zullen zijn om alle gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Dus streven naar oplossingen om de klimaatverandering tegen te gaan en ons consumptiegedrag aanpassen blijft de boodschap.

Hoe pakken wij de oorzaken van klimaatverandering aan, in het Noorden en het Zuiden?

De klimaatverandering kan worden tegengegaan door de uitstoot van de broeikasgassen te verminderen. We spreken hierbij van mitigatie. Voorbeelden van mitigatiemaatregelen zijn energiebesparing, gebruik van hernieuwbare energie, aanplanten van bossen en het gebruiken van alternatieven die geen of minder CO₂ uitstoten.

Minder CO₂ uitstoten is in de eerste plaats een grote uitdaging voor de geïndustrialiseerde landen. Zij stoten vandaag het meeste CO₂ uit (Verenigde Staten, Europa, Rusland, Japan). Ook nieuwe economische grootmachten zoals China, India, Brazilië zullen hun CO₂ uitstoot aanzienlijk moeten verminderen. Maar ook ontwikkelingslanden zullen moeten nadenken hoe ze hun ontwikkeling kunnen vorm geven, zonder dat hierdoor de uitstoot van CO₂ verder drastisch toeneemt.

OPLOSSINGEN : HOE KUNNEN WE DE KLIMAATVERANDERING EEN HALT TOEROEPEN?

Aangezien de klimaatverandering nu al bezig is, is het niet mogelijk om de klimaatverandering ongedaan te maken, wel kunnen we ze een halt toe roepen. Er kan getracht worden om de gevolgen voor de toekomst te beperken. We moeten in de eerste plaats zuiniger met energie omspringen en de verbranding van fossiele brandstoffen aan banden leggen. In de toekomst moet er volop worden gebruik gemaakt van hernieuwbare en duurzame energie, zoals zonne-energie en windenergie.

Daarnaast moeten we ook onze levenswijze aanpassen, duurzamer gaan consumeren en zorgen dat we allemaal samen minder CO₂ gaan uitstoten. En dit geldt zowel voor individuen, als voor bedrijven en overheden

Wereldleiders zitten samen rond de tafel in een poging om de klimaatverandering een halt toe te roepen. Voorlopig jammer genoeg nog zonder overtuigend succes...

De klimaattops en klimaatakkoorden

Het UNFCCC van 1992 (United Nations Framework Convention on Climate Change), of kortweg het klimaatverdrag, is een zogenaamd raamverdrag. Dit verdrag heeft als doel de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Elk jaar is er een klimaattop waar onderhandeld wordt over concrete maatregelen. Een van de gemaakte afspraken is het Kyoto-protocol. Het uitgangspunt van dit protocol is dat landen en bedrijven hun uitstoot van broeikasgassen best verminderen door zelf te investeren in hernieuwbare energie en kiezen voor minder energieverpillende productie en consumptie. Het Kyoto-protocol bevat maatregelen die genomen moeten worden in de periode 2008-2012. Het probleem is dat grote spelers zoals de Verenigde Staten het Kyoto-protocol niet ondertekend hebben.

Op de laatste klimaattops (Kopenhagen, Cancun) werd onderhandeld over maatregelen die moeten genomen worden na 2012, wanneer het Kyoto-protocol vervalt. Resultaat is er voorlopig niet. Er is nog geen eensgezindheid voor een nieuw verdrag. En de klok tikt.

Het Europees beleid

De Europese Unie neemt de strijd tegen klimaatverandering ernstig en spant zich zowel op Europees als internationaal niveau in om klimaatverandering tegen te gaan. In december 2008 hebben de Europese regeringsleiders afgesproken dat de uitstoot van het broeikasgas CO₂ tegen 2020 met 20% moet verminderd zijn. Indien er overeenstemming komt over een wereldwijd klimaatverdrag zal de EU haar doelstelling zelfs verhogen naar 30% uitstootvermindering van CO₂ tegen 2020.

Het Vlaamse klimaatsbeleidsplan

Op Vlaams niveau bestaat ook een klimaatbeleidsplan. Het bevat de concrete maatregelen die de Vlaamse overheid zal treffen om te zorgen dat Vlaanderen de afspraken kan naleven die gemaakt zijn op Europees niveau en op de klimaattops.

TOT SLOT

Geregeld duiken er berichten op in de pers van mensen die de gevolgen van de klimaatverandering minimaliseren. Nochtans is er een enorme eensgezindheid onder de wetenschappers dat de klimaatverandering een direct gevolg is van de activiteiten van de mens en dat we al lang niet meer kunnen spreken van een natuurlijk broeikaseffect. De ‘klimaatsceptici’ zoals ze genoemd worden zijn een te verwaarlozen aantal personen, die wel af en toe gehoor krijgen. Het is belangrijk jongeren de juiste informatie te geven en hen aan te tonen dat er niet langer kan gesproken worden over een discussie of er nu wel of niet sprake is van een klimaatverandering. De discussie draait rond wat we moeten doen om de gevolgen te beperken.